

tema: go east

LADDAD KAMP

Det pratas om förändringar i **Burma** - ett öppnare samhälle som går mot demokrati. Men i ett land där en riskerar att bli gripen för att vara homosexuell är det lättare att vara öppen med sin läggning än att säga att en har hiv.

TEXT ANASTASIA KONSTADINIDIS BILD SARA KOLLBERG

Ah Kyin Nar står med fokuserad blick bakom en kvinna med långt svart hår. I ena handen håller hon en plattång och i den andra en smal gul kam. Hon drar sakta de mörka hårslingorna genom plattången med hjälp av kammen. Då och då tittar hon upp i spegeln, säger några ord till kvinnan, och fortsätter sedan fokuserat att platta det mörka håret. Vi befinner oss på ett drop in-center för män som har sex med män (msm) och sexarbetare. Här samlas runt hundra personer varje dag för att testa sig för hiv, få information, delta i workshops eller som här, bara för att få håret schamponerat och plattat.

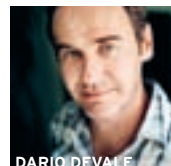
–Jag fick reda på att jag hade hiv för ungefär ett år sedan. Jag blev jätteledsen, jag ville bara gråta. Men det känns bättre nu, jag har lärt känna fler som är i samma situation, säger Ah Kyin Nar.

Hon är klädd i en svart spetsblus och en lång snäv kjol. Hennes hår är blonderat och ligger perfekt plattat mot hennes tunna axlar. Hon är vackert sminkad.

–Min familj vet inte om att jag har smittats med hiv. De skulle inte acceptera mig om jag berättade, säger hon med sänkt blick.

Flera hiv-smittade vittnar om samma sak. Att berätta att de har hiv skulle innebära att de förlorade kontakten med sina familjer.

Den ideella organisationen Médecins du Monde som arbetar med hiv genom förebyggande aktiviteter, behandling och rådgivning, har valt att inrikta sig på sexarbetare, män som har sex med män och drogmissbrukare för att de grupperna är de mest utsatta. Att leva som homo- eller transsexuell i Burma innebär en social stigmatisering. Att dessutom vara smittad med hiv gör det ännu svårare.

DARIO DEVALE

–Det är fortfarande en känslig fråga. För ungefär tio år sedan nämndes knappt hiv i Burma, det var inte erkänt som ett problem.

Nu finns hiv med som en del i regeringens nationella strategiska plan så det har definitivt skett en förbättring, säger Dario Devale, landrepresentant på Médecins du Monde.

Men trots att hälsoministern i Burma har erkänt problemet med hiv så är resurserna i hälso-sektorn fortfarande begränsade, enligt Dario Devale. Det finns fortfarande ett stort behov av investeringar i vården.

–Saker och ting förändras inte från en dag till en annan, säger han.

På drop in-centret i Rangoon, som drivs av Médecins du Monde, rör sig allt från ståtliga unga kvinnor och äldre rynkiga damer till slitna medelålders män. Många hälsar glatt på varandra med leenden som smittar. En ung munk i den vinröda traditionella klädseln tar trappan upp till kliniken som ligger på övervåningen. Fläktarna snurrar frenetiskt i värmen.

AH KYIN NAR

Ah Kyin Nar har tvingats fly från polisen flera gånger.

När Min Min smittades med hiv för 19 år sedan hade hon aldrig hört talas om hiv.

»Min familj vet inte om att jag har smittats med hiv. De skulle inte acceptera mig om jag berättade.«

Runt 70 personer jobbar här med att stötta, informera och behandla hiv-smittade på centret. Médecins du Monde lägger mycket tid på att nå sexarbetare och män som har sex med män i deras egna miljöer, bland annat på skönhets salonger och bordeller.

Det var så Ah Kyin Nar kom i kontakt med centret för några år sedan. Hon jobbade på en skönhets-salong på dagarna och som sexarbetare på nätterna. Då hade hon inte hiv men började snabbt engagera sig och hjälpa till. Hon hyllades för att hon alltid skyddade sig och använde kondom. Varje år delar Médecins du Monde ut ett pris på Världs aidsdagen och Ah Kyin Nar har vunnit priset flera gånger.

–Jag använder alltid kondom. Men en gång slarvade jag. Bara en gång. Det var då jag fick hiv, säger hon.

Enligt en rapport från FN:s samlade program mot hiv/aids är nästan en tredjedel av de hiv-smittade i Burma homosexuella män. Behovet av medicin och behandling är enormt i landet. 125 000 personer är i behov av akut behandling, enligt den internationella organisationen Läkare utan gränser. I fjol fick endast omkring 50 000 smittade behandling. Klyftan mellan personer som behöver behandling och personer som verkligen får den beskrivs som en av de största i världen.

–**Det som gör situationen** med hiv så svår i det här landet är att det saknas både nationella och internationella investeringar i sjukvården, speciellt när det handlar om hiv. Jämfört med grannländerna i den här regionen så har Burma fått väldigt lite ekonomiskt stöd. I Kambodja till exempel kan de täcka 90 procent av kostnaderna, medan Burma bara har så det täcker 35 procent, säger Vickie Hawkins, biträdande uppdragschef på Läkare utan gränser.

I Burma tvingas de ideella organisationerna välja vilka som ska få behandling. Bara de som har tillräckligt dåliga värden kan få medicin.

En av dem som har fått behandling är Min Min. Hon har sitt svarta hår slarvigt uppsatt i en knut och hennes kinder är pudrade med det traditionella burmesiska pudret som kallas tanaka. När hon var 18 år blev hon smittad med hiv, i dag är hon 37.

–Jag visste inte ens vad hiv var när jag blev smittad. Jag hade aldrig hört talas om det. Det var först för tio år sedan som jag fick reda på vad det egentligen var.

Hennes mörka röst är allvarlig när hon berättar om sin bakgrund. Hon använde aldrig kondom när hon var yngre. När hon var 18 år tog hon sig till en statligt finansierad klinik för att hon kände sig sjuk. Läkaren gjorde ett hiv-test på henne och Min Min berättar att hon trodde att hon skulle dö efter att hon hade fått beskedet.

Både Min Min och Ah Kyin Nar jobbar i dag med förebyggande aktiviteter på drop in-centret. På nätterna försörjer de sig som sexarbetare. De berättar båda två att när de började sälja sex var det väldigt få som använde kondom. I dag är det annorlunda, nu använder nästan alla kondom och de behöver inte längre övertala kunderna.

I Burma är samkönat sex olagligt, enligt en gammal brittisk lag från kolonialtiden. Många män som har sex med män berättar om trakasserier från polisen, framförallt mot transsexuella. Ibland räcker det med att muta sig fri, men risken att bli våldtagen finns alltid där berättar de. Ah Kyin Nar har tvingats fly från polisen två gånger.

–En gång var jag i stan med en vän när polisen plötsligt närmade sig. Det var mörkt och de riktade sina ficklampor mot oss så att vi inte kunde se. Vi började springa, för vi visste vad som skulle hända om de fick tag i oss. Jag hann undan men de grep min vän.

Hon vet fortfarande inte vad som hände med vännen som greps av polisen den dagen. Ah Kyin Nar berättar att hennes traditionellt kvinnliga utseende och feminina drag ger henne trygghet.

–Folk tror att jag är en kvinna. De vet inte att jag

är msm, så de stör mig inte. Jag vet att andra har råkat illa ut just för att det syns på dem att de är msm.

I en större sal längst in på drop in-centret pågår en workshop om hiv där både rollspel och dans hör till programmet. Stämningen är livlig och skratten hörs tydligt genom de tunna väggarna. Med jämna mellanrum höjs musiken och flera personer dansar med stor inlevelse framför den roade publiken. En mikrofon går runt bland deltagarna som får möjlighet att svara på frågor om hiv, något som de på andra ställen aldrig kan prata om.

Min Min hade hiv i nio år utan att veta vad sjukdomen innebar. Nu vet hon, men det är fortfarande så många som inte förstår. Hon fingrar omsorgsfullt på ett blått tygband som hänger runt hennes hals.

–Alla vet att jag är msm, det syns på mig. Men jag kan inte vara öppen med att jag har hiv. Det kan ingen, det är så mycket skam i det.

.....
Anastasia Konstadinidis är frilansjournalist.

HIV I BURMA

I Burma beräknas omkring 240 000 personer leva med hiv i dag, enligt Världshälsoorganisationen (WHO). Sjukdomen är mest utbredd i de tre högriskgrupperna; män som har sex med män, sexarbetare och drogmissbrukare. Om man jämför antalet hiv-smittade i Burma med andra länder är siffran ganska låg. Men andelen patienter som inte får tillgång till behandling är stor och varje år dör mellan 15 000 och 20 000 människor i aidsrelaterade sjukdomar.